

LAUKAAN KUNTA

ESIOPETUKSEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Liitteeksi opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmaan

1.8.2025

Sisällys

1.	JOHDANTO	2
2.	OPISKELUHUOLLON KESKEISET TAVOITTEET JA PERIAATTEET	3
2.1	Opiskeluhoollon suunnitelmat	5
2.2	Opiskeluhooltoryhmät.....	7
3.	OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT	8
4.	YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOTEUTTAMINEN	9
5.	YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOTEUTTAMINEN	11
5.1	Ohjaaminen yksilökohtaisen opiskeluhoollon palveluihin	11
5.2	Monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)	12
5.3	Lapsen erityisruokavalio, sairauden hoito ja lääkitys	14
6.	YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPISKELUHUOLLOSSA	15
7.	SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUUSAAMISELTA, HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ KRIISI- JA TURVALLISUUSSUUNNITELMAT	16
8.	LIITE Kuva Laukaan esiopetuksen opiskeluhoollon kokonaisuudesta.	18

1. JOHDANTO

Laukaan esiopetussuunnitelma on laadittu valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden pohjalta yhtenäiseksi työkaluksi esiopetusryhmien käyttöön. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet on perusopetuslain mukainen määräys, jonka mukaan Laukaan kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma laaditaan ja esiopetus toteutetaan. Opetussuunnitelman laatimista ohjaavat perusopetuslaki ja -asetus sekä esiopetuksen tavoitteita määrittävä valtioneuvoston asetus. Opetussuunnitelma on päätös esiopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä, huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön yhteistyöstä sekä opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja toimintatavoista. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (L1287/2013) säädetään mm. esi- ja perusopetuksessa olevan oppilaan opiskelijan oikeudesta opiskeluhooltoon ja sen järjestämisestä.

Laukaan kunnassa esiopetusta järjestetään kouluissa ja päiväkodeissa. Tavoitteena on paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman avulla toteuttaa yhtenäistä ja laadukasta esiopetusta huomioiden Laukaan kunnan erityispiirteet. Esiopetuksessa painotetaan lapsilähtöisyyttä, yhteisöllisyyttä, monipuolisia työtapoja, toiminnallisuutta sekä vanhempien osallisuutta. Tärkeää on myös toiminnan jatkuva arviointi ja kehittäminen.

Esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa ja esiopetuksessa noudatetaan koulujen lukukausirytmiiä. Esiopetus on maksutonta ja esiopetuspäivään kuuluu ohjattu ruokailu. Esiopetuksessa taataan turvallinen toiminta- ja oppimisympäristö. Esiopetuksen tavoitteena on parantaa lapsen oppimisedellytyksiä ja turvata riittävät taidot lapsen siirtyessä kouluun. Esiopetuksessa huomioidaan ja kunnioitetaan moninaisia perheitä, kulttuuritaustoja ja uskontoja. Tällä hetkellä Laukaan kunnassa esiopetusta annetaan suomen kielellä.

Esiopetusta ohjaavista säädöksistä poiketen tässä asiakirjassa (kuten esiopetussuunnitelman perusteissa) käytetään oppilaasta esiopetukseen paremmin soveltuvana sanaa lapsi ja oppimisen ja koulunkäynnin tuesta nimitystä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki. Opiskeluhooltosuunnitelman tekstissä huomioidaan ajantasainen lainsäädäntö, muuten oppilas- ja opiskelijahuoltolain rakenteita ei ole muutettu.

Laukaan opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma sisältää Laukaan kunnan kutakin koulutusmuotoa koskevat opiskeluhooltosuunnitelmat. Esiopetuksen ja lukion suunnitelmat on liitetty erillisinä liitteinä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmaan.

Laukaan esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma korvaa paikallisen esiopetussuunnitelman luvun 6. Opiskeluhooltosuunnitelma sisältää opetuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhoollotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta). Tarkennetut tiedot ja palvelut kuvataan koulu-/esiopetusyksikkökohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa. Käytössä on erillinen [Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä](#) ja opetuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Keski-Suomen hyvinvointialue vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten

opetuksessa tai koulutuksessa oleville oppilaille heidän kotipaikastaan riippumatta. Kotiopetuksessa olevat esikoululaiset eivät kuulu opiskeluhoollon palvelujen piiriin (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kotiopetus>)

2. OPISKELUHUOLLON KESKEISET TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan ja **opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistä ja ylläpitämistä** sekä niiden **edellytyksiä lisäävää toimintaa** oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoolto liittyy kiinteästi esiopetuksen tehtävään edistää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä ja tätä työtä tehdään monialaisesti.

Opiskeluhoolto koostuu lakisääteisistä palveluista ja niitä täydentävistä palveluista ja lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Esiopetuksen opiskeluhoolto koskee myös (1.8.2026 alkaen varhennetun) oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia.

Opiskeluhoollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat jatkumon esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen saakka. Yhtenäiset käytännöt eri koulutusasteilla, niin esi- ja perusopetuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja lukio-opetuksessa tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen ja nuoren terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen välinen vuorovaikutus on tärkeää toteutettaessa opiskeluhoollon toimintaa. Monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään esiopetusyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa, myös opiskeluhoollon osalta. Kehittämistyö edellyttää opiskeluhoollon suunnittelua ja sen arviointia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (L1287/2013) mukaan opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä hyvinvointia tukeavaa työtä eri kouluasteilla. Opiskeluhoolto on kaikkien yhteinen tehtävä. Ensisijainen vastuu esiopetusryhmän ja -yksikön hyvinvoinnista on esiopetuksen henkilökunnalla ja päiväkodin-/ koulunjohtajalla. Esiopetuksen opiskeluhoollon toteutumisesta vastaavat esiopetusta järjestävien yksiköiden esihenkilöt (koulun- ja päiväkodinjohtajat) sekä esiopettajat ja muut opiskeluhoollon toimijat yhdessä. Koulun- tai päiväkodin johtaja vastaa siitä, että yksikkökohtaiset tarkennukset opiskeluhooltosuunnitelmaan ovat asianmukaisesti laadittu, ja että esiopetuksen henkilöstöllä on riittävä osaaminen opiskeluhoollon toteuttamiseen. Esiopetusyhteisön tai lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä huoltajan kanssa.

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä kunnan sivistyspalvelujen ja Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon lapsen ikä ja edellytykset. Opiskeluhooltoon sisältyvät esiopetuksen toiminta, riittävät ja maksuttomat opiskeluhoolltopalvelut (psykologi- ja kuraattoripalvelut, neuvolapalvelut sekä yksittäistä lasta koskeva monialainen, yksilökohtainen opiskeluhoolto). Opiskeluhoolltopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjoissa ja sitä ohjaa lapsen

edun ensisijaisuus. Käytettävissä olevista opiskeluhoollon palveluista tiedotetaan huoltajille ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan palveluja.

Opiskeluhoolltoa ohjaavia arvoja ovat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Lapsen ja huoltajan osallisuus, suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskeluhoolllostaa tiedottaminen lisäävät opiskeluhoolllon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhoolllossa.

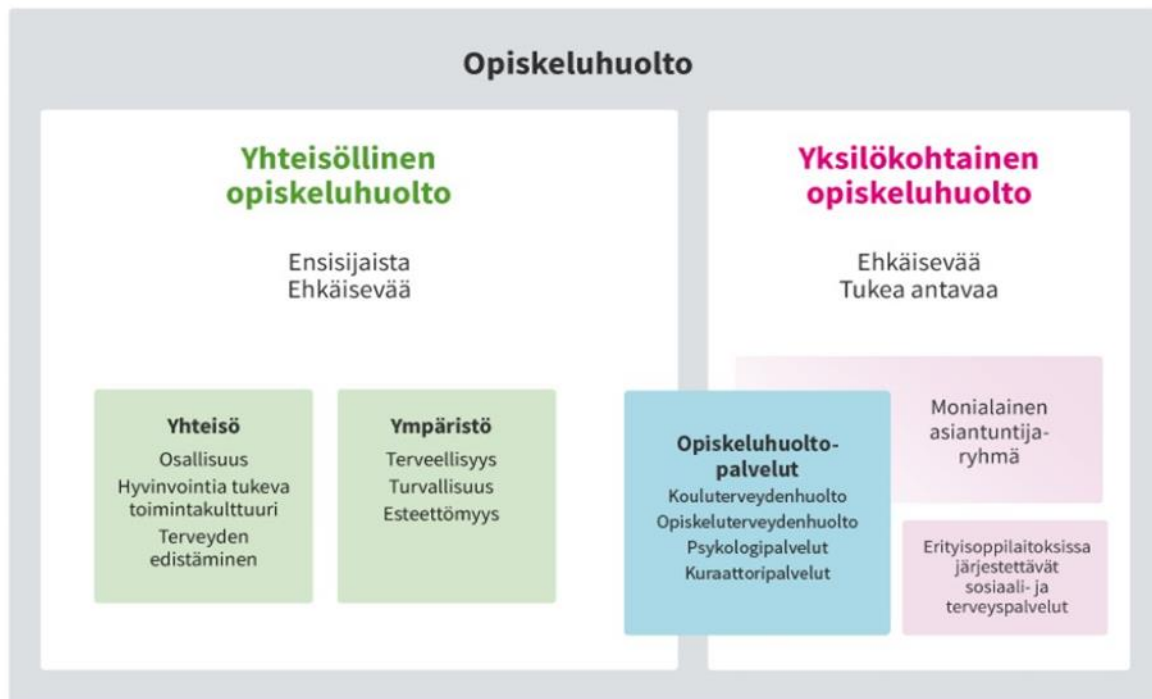
Opiskeluhoolllon tavoitteena on:

- edistää oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- edistää lasten ja huoltajien osallisuutta ja kuulluksi tulemistä
- turvata varhainen, matalan kynnyksen tuki
- ennaltaehkäistä ongelmien syntyä korjaavan työn sijaan
- edistää oppimisympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja esiopetuksen välistä yhteistyötä
- tukea lasten mielenterveyttä ja psykososiaalista hyvinvointia
- turvata opiskeluhoolltopalveluiden yhdenvertainen saatavuus ja laatu
- tukea yksilöä kehittämällä yhteisöä
- tukea esiopettajan työtä
- vahvistaa opiskeluhoolllon toteuttamista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä

Opiskeluhoolltotyötä ohjaavat periaatteet ovat:

- avoimuus
- luottamuksellisuus
- kunnioittava suhtautuminen opiskelijoihin ja huoltajiin.

Lämmin vuorovaikutus ja kannustava ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet, kuulluksi tuleminen ja kiireettömyys tukevat mahdollisuuksia kuulua kouluyhteisöön. Turvallisen arjen avulla luodaan ja vahvistetaan oppimisen edellytyksiä, myönteisiä yhteisiä kokemuksia ja merkityksellisyyden tunnetta yhteisön jäsenenä huomioimalla sen jäsenten yksilöllisyys ja tasa-arvoisuus. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista sekä yksilöllisten tarpeiden huomioimista.

Kuva 1. THL. Opiskeluhoolto-verkkosivu. Opiskeluhoollon kokonaisuus.

Esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelman **liitteenä** on kuva hyödynnettäväksi esiopetuksen opiskeluhoollon kokonaisuuden tiedottamisessa.

2.1 Opiskeluhoollon suunnitelmat

Opetuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhooltosuunnitelma opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi. Se laaditaan yhteistyössä opiskeluhoollon palveluiden, opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma on Opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman liite.

Suunnitelman tulee sisältää:

1. opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
2. toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi
3. toimenpiteet opiskeluhoollon seuraamiseksi (omavalvonta).

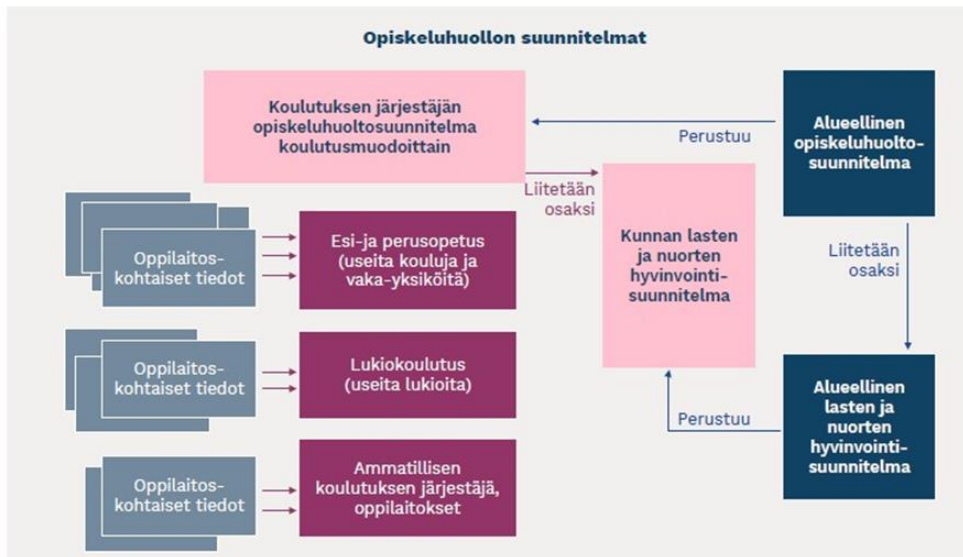
Lisäksi opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten on suunnitelma, joka sisältää **esiopetusyksikkökohtaiset tiedot**. Opetuksen järjestäjän tulee kuvata opiskeluhooltosuunnitelmassa, miten suunnitelman toteutumista esiopetusyksiköissä seurataan ja tarkistetaan tarvittaessa. Opetuksen järjestäjä päättää paikallisesti,

miten tarvittavat tiedot asiakokonaisuuksista kootaan ja miten esiopetusyksiköiden toimintaa niiden avulla ohjataan.

Koulujen esiopetusryhmien opiskeluhoollon suunnitelmat sisältyvät koulukohtaisiin lukuvuosisuunnitelmiin. Päiväkotien esiopetusryhmissä suunnitelma ja arviointi sisältyy yksikkökohtaisiin lukuvuosisuunnitelmiin. Esiopetuksen opiskeluhoollon toteutuminen arvioidaan lukuvuoden lopussa. Yksikkökohtaisista arvioinneista laaditaan yhteenveto. Opiskeluhoollon ohjausryhmä hyödyntää koulujen ja päiväkotien yhteenvetoja ja terveyden mittareita kootessaan tietoa opiskeluhoollon toteutumisesta sekä käyttää tietoa kehittämistyön pohjana.

Yksikkökohtaisen opiskeluhooltosuunnitelman tulee pitää sisällään seuraavat asiat (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/433310>):

- Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoolltopalveluista
- Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi
- Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)
- Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
- Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kuva 2. Kuntaliitto. Opiskeluhoollon järjestäminen 2023 – pikaopas muutoksessa

Paikallisella tasolla **opiskeluhoollon kokonaisuus** muodostuu suunnitelmista, jotka yhdessä ohjaavat opiskeluhoollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmien valmistelussa tulee tehdä monialaisesta yhteistyötä mm. hyvinvointialueen kanssa.

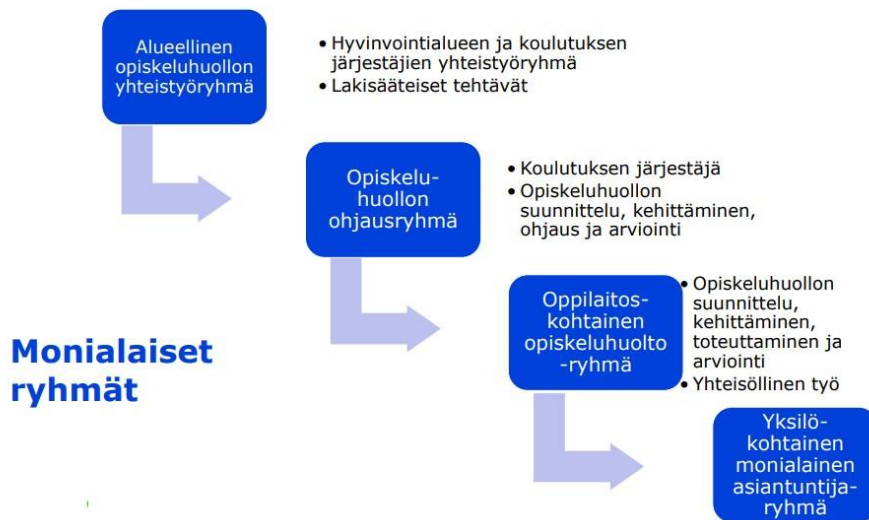
2.2 Opiskeluhooltoryhmät

Opetuksen järjestäjän (Laukaan kunta) opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaa opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta, arvioi opiskeluhoollon toteutumista, vaikuttavuutta ja valvoo opiskeluhoollon kokonaisuutta paikallisella tasolla oppilas- ja opiskeluhooltolain 14§ mukaisesti. Ryhmä koostuu mm. sivistystoimen henkilöstöstä, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisista sekä sidosryhmien edustajista. Ryhmä valmistelee opiskeluhooltoon liittyviä asioita kunnan sivistyslautakuntaa ja alueellista opiskeluhoollon yhteistyöryhmää varten.

Koulujen esiopetusryhmät kuuluvat oppilaitoskohtaiseen eli **yksikkökohtaiseen opiskeluhooltoryhmään**, joka vastaa oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Sitä johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja, joka useimmiten on rehtori tai koulunjohtaja. Päiväkotien esiopetusryhmistä muodostuvat alueelliset esiopetuksen opiskeluhooltoryhmät. Koollekutsujana toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään **tapauskohtaisesti koottavassa yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä (MAR)** (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 §), jossa ovat läsnä lapsen asian käsittelyyn välittömästi liittyvät henkilöt. Ryhmän tehtävänä on yhdessä huoltajan ja tarvittaessa myös lapsen kanssa selvittää tuen tarvetta, etsiä sopivia tukimuotoja, järjestää tarvittavaa tukea ja tarvittaessa ohjata perhettä palvelujen piiriin.

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien ja koulutusten järjestäjien kanssa muodostettava **alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä**. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 a §, Terveystoimintalaki 15 a §). Jos hyvinvointialueen alueella on kunnan lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, heillä tulee olla edustus yhteistyöryhmässä. Lisäksi yhteistyöryhmässä tulee olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhoollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja. Yhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä. Sen tehtävänä on mm. valmistella alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle, seurata alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista ja opiskeluhooltopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista sekä käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoollon yhteistyökysymyksiä.

Kuva 3. Opiskeluhooltoryhmät

Jokaisella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 14 § 1 - 4 mom. mukaan. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä, sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää.

3. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHOOLTOPALVELUT

Opetuksen järjestäjä antaa keväisin esiopetuksen yksikkökohtaiset lapsimäärät tiedoksi hyvinvointialueelle/opiskeluhoollon palvelujen järjestäjälle seuraavan lukuvuoden resurssin jakamista varten.

Kultakin esiopetusyksiköltä kootaan syksyllä tiedot opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista. Tiedot ilmoitetaan opiskeluhooltopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Yksikkökohtaiset esiopetusryhmien tiedot kirjataan lukuvuosisuunnitelmiin.

Opiskeluhoollon tarpeen arvioilla varmistetaan opiskeluhooltopalvelujen riittävyys huomioiden lasten ja esiopetusyksiköiden tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa. Kokonaistarpeen arviossa huomioidaan esimerkiksi esiopetusyksiköiden määrä ja esiopetuksen lapsimäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi ryhmä- ja lapsikohtaista tukea tarvitsevien sekä maahanmuuttotustaisten lasten lukumäärät ja osuudet.

Esiopetusikäisten opiskeluhoollon palvelut

Lastenneuvolassa seurataan ja tuetaan lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä ja tarjotaan kansallisen rokotusohjelman mukaiset rokotteet. Tavoitteena on myös tukea lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta, vanhemmaksi kasvamista ja parisuhdetta sekä edistää perheen sosiaalista tukiverkostoa.

Vanhempia autetaan löytämään keinoja ratkaista perheen ongelmia ja luottamaan omiin kykyihinsä kasvattajina. Neuvola tarjoaa terveystarkastuksia, seulontatutkimuksia, ohjausta ja neuvontaa. Tarvittaessa järjestetään lapselle tai hänen perheelleen lisäkäyntejä, ohjataan heidät jatkotutkimuksiin tai muun tuen piiriin. Perheen asiakkuus jatkuu neuvolassa raskauden alusta lapsen kouluunlähtöön saakka. Lastenneuvolan terveydenhoitajat osallistuvat sekä esiopetuksen opiskeluhoollon suunnitteluun ja arviointiin sekä tarvittaessa lapsen yksilökohtaisiin palavereihin. Kesällä, ennen koulun aloitusta, lapsi käy kouluterveydenhoitajan tarkastuksessa.

Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhoollon kuraattorin ja psykologin tehtäviin kuuluu esiopetusyksiköissä yhteisöllistä ja yksilöllistä työtä sekä yhteistyötä oppilaan perheen ja verkostojen kanssa. Kuraattori ja psykologi osallistuvat ennaltaehkäisevän yhteisöllisen opiskeluhoollotyön suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä opetuksen järjestäjän toimijoiden kanssa (esim. teematunnit ja –päivät, työskentely esiopetusryhmässä, kyselyt/kartoitukset, opiskeluhoolloryhmätyö, kriisiryhmätoiminta, sidosryhmäyhteistyö, vanhempainiltoihin osallistuminen).

Opiskeluhoollon psykologin tehtävänä on edistää esiopetukseen osallistumista, oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Psykologityöhön sisältyy arviointia, ohjausta ja neuvontaa, jonka tavoitteena on lisätä vanhempien, lapsen ja opettajien ymmärrystä, tietoa ja kokonaiskäsitystä tilanteesta ja auttaa heitä suunnittelemaan tukitoimia. Psykologi voi tehdä oppimiseen, kehitykseen tai neuropsykiatrisiin haasteisiin liittyviä kartoituksia sekä antaa matalan kynnyksen tukea lieviin mielenterveyden haasteisiin. Esiopetuksessa lapset kuuluvat tulevan koulunsa psykologin työkenttään.

Opiskeluhoollon kuraattori toimii hyvinvoinnin sekä myönteisen kasvun ja kehityksen edistämisen tukena sosiaalialan asiantuntijana. Kuraattori vahvistaa arjen taitoja ja sosiaalista toimintakykyä koulunkäyntiin, ihmissuhteisiin sekä erilaisiin elämäntilanteisiin liittyen. Kuraattori tarjoaa lapsille tuki- ja ohjauskeskusteluja ja toimii yhteistyössä lasten perheiden, esiopetuksen henkilöstön sekä tarvittaessa eri viranomaisten kanssa palveluiden yhteensovittamiseksi.

4. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOTEUTTAMINEN

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria, ja lasten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla edistetään, seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän

oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Siihen kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Pedagoginen turvallisuus koostuu turvallisesta kasvu- ja oppimisympäristöstä, sen lapsista ja aikuisista sekä heidän välisistä verkostoista ja toiminnasta. Esiopetuksen henkilöstöllä on ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista.

Laukaassa esiopetusryhmissä noudatetaan **Opetuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa** lasten ikä ja kehitystaso huomioiden. Esiopetusryhmät tarkentavat yksikkökohtaiset lasten tasa-arvoon ja yhdenvertaisen kohteluun liittyvät huomiot lukuvuosisuunnitelmiin.

Yhteisöllistä toimintakulttuuria ja opiskeluhoitoa toteuttavat koko esiopetuksen henkilöstö, opiskeluhoitoon palveluiden työntekijät ja sidosryhmät. Tavoitteena on lapsen kokemus yhteisöön kuulumisesta sekä turvallisuuden tunne ryhmän jäsenenä. Yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia sekä suunnitellaan ja kehitetään arjen toimintatapoja yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, hyvinvointialueen työntekijöiden sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoon toimintatapoja vahvistetaan, ja yhteistyötä esiopetusryhmien ja opiskeluhoitoon palveluiden työntekijöiden kesken suunnitellaan ja arvioidaan yksikkökohtaisesti. Koulujen esiopetusryhmät kuuluvat **koulukohtaiseen monialaiseen opiskeluhoitoryhmään** (koulukohtaiset yhteisölliset OHR:t). Päiväkotien esiopetusryhmät ja opiskeluhoitoon palveluiden työntekijät kokoontuvat **alueellisissa opiskeluhoitoon työkokouksissa**. Vuosittain suunnitellaan ja sovitaan yhteisöllisen opiskeluhoitoon käytännöistä esiopetusryhmissä huomioiden ryhmän sen hetkiset tarpeet. Sovituista yhteistyön tavoista tiedotetaan huoltajia. Lukuvuoden lopussa toteutunutta yhteisöllisen opiskeluhoitoon työskentelyä arvioidaan.

Huoltajia tiedotetaan opiskeluhoitoon ja perheitä tukevista muista palveluista ja heidän kanssaan keskustellaan yhteisesti opiskeluhoitoon ja sen toimintatavoista. Huoltajia kannustetaan tuomaan esille havaintojaan, mielipiteitään ja toiveitaan esiopetuksen toimintaan ja lasten hyvinvointiin liittyvistä asioista esim. vanhempainilloissa. Laukaassa esiopetuksessa toteutetaan vuosittain asiakaskysely, jossa yhtenä kysymyksenä ovat opiskeluhoitoon palvelut.

Lasten osallisuutta esiopetukseen ja opiskeluhoitoon edistetään ikään ja kehitysvaiheeseen sopivilla tavoilla. Lasten mielipiteitä selvitetään ja kuullaan yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä kehitettäessä. Esiopetuksessa huomioidaan huoltajien kautta lasten esille tuomia asioita ja saatua tietoa hyödynnetään yhteisöllisen opiskeluhoitoon kehittämisessä.

Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden tukemiseksi Laukaassa esi- ja perusopetuksessa on käytössä **hyvinvointiopetuksen vuosikello**, joka koostuu kahdeksasta eri teemasta ja valmiista opetussisällöistä. Vuosikellon teemoja toteutetaan oppitunteina tai tuokioin esiopetuksen toiminnassa. Hyvinvointiopetuksen vuosikellon materiaali on saatavissa 'Laukaan hyvinvointiopetuksen vuosikellon materiaalipankki' -nimisestä Teams-ryhmästä, johon liitetään kaikki esiopettajat.

Laukaan kunnan perusopetuksessa on laadittu Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen malli, joka on otettu käyttöön 1.8.2022, ja päivitetty valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan keväällä 2023. Tässä mallissa on kuvattu, miten kouluun kiinnittymistä, koululäsnäoloa ja vertaissuhteita tuetaan ja poissaoloja ennaltaehkäistään. Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallia noudatetaan myös esiopetuksessa lasten ikä ja kehitystaso huomioiden. Jo esiopetuksessa on tärkeää seurata lapsen läsnäoloa ja yhteistyössä huoltajien kanssa puuttua varhaisessa vaiheessa poissaoloihin.

Esiopettajalla on velvollisuus seurata lapsen poissaolomäärää esiopetuksessa. Lukukausittain 50 poissaolotunnin (sisältää sovitut poissaolot) ylittyessä tulee huoltajien kanssa yhteistyössä arvioida lapsen tilannetta sekä poissaolojen syytä tarkemmin. Ennalta tiedetyistä alle viikon mittaisista poissaoloista, kuten lomamatka, huoltaja ilmoittaa esiopetusryhmään. Yli viikon mittaisen poissaolon huoltaja anoo kirjallisesti päiväkodin johtajalta/koulun rehtorilta. Jos lapsen poissaolot lisääntyvät, niistä herää huoli tai ne pitkittyvät, opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisiin tulee ottaa yhteyttä oppilas- ja opiskelijahuoltolain 16 § kuvaamalla tavalla.

Laukaassa toimii osana yhteisöllistä opiskeluhoitoa varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa lähes kolmekymmentä **nepsy-tsempparia**. Kaikilla kouluilla on yksi tai useampi nepsy-tsemppari. Päiväkotien esiopetusryhmissä varhaiskasvatuksen erityisopettajat toimivat nepsy-tsemppareina. Laukaan nepsy-tsempparitoiminta on osa hyvinvointialueen varhaista tukea lasten ja nuorten ja sekä heidän perheiden tukemisessa neuropsykiatrisissa vaikeuksissa ja häiriöissä. Nepsy-tsempparitoiminnan tavoite on antaa kasvatusalan ammattilaisille vertaistukea sekä lisätä tietoa ja ymmärrystä neurokirjon lasten ja nuorten kanssa toimimisessa.

5. YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOTEUTTAMINEN

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan ikäryhmälle tarkoitettuja terveydenhoitopalveluja, jotka järjestetään terveydenhoitolain mukaisina neuvolapalveluina, opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalveluja. Se on myös yksittäistä lasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa seurataan ja edistetään lapsen kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Esiopetuksen opiskeluhoollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhoillon tuen rakentamisessa, että esiopetuksen arjessa.

5.1 Ohjaaminen yksilökohtaisen opiskeluhoillon palveluihin

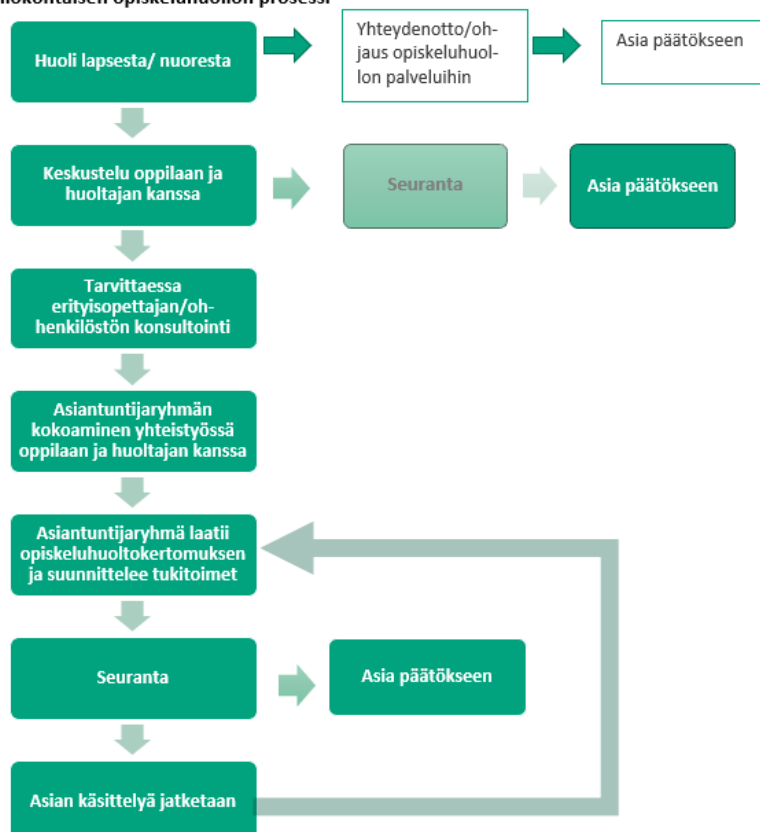
Esiopetuksen henkilöstöllä on velvollisuus havainnoida lapsen oppimista ja kehitystä. Kun esiopetuksessa huomataan riskejä tai huolta lapsen tai perheen hyvinvointiin liittyen, esiopettaja keskustelee asiasta huoltajien kanssa. Jos arvioidaan lapsen tarvitsevan opiskeluhoitopalveluja, on esiopetuksen henkilöstön viipymättä otettava yhteyttä terveydenhoitajaan, psykologiin tai kuraattoriin. Yhteydenoton tulee tapahtua lapsen huoltajan suostumuksella. Samalla esiopetuksen

työntekijä luovuttaa tarvittavat tiedot tuen arvioimiseksi. Työntekijä voi konsultoida kuraattoria, psykologia tai terveydenhoitajaa myös nimettömästi tilanteen arviointivaiheessa.

5.2 Monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)

Kun lapsen tai perheen hyvinvointiin liittyvässä asiassa nähdään tarpeelliseksi pitää palaveri huoltajien kanssa, asiantuntijat opiskeluhoollon henkilöstöstä kutsutaan koolle. Palaverin kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhoollon palveluiden edustaja, jolle huoli herää ja asia työtehtävien perusteella kuuluu. Mukana voi olla myös muita tilanteen kannalta keskeisiä asiantuntijoita tai perheen läheisiä, huoltajan yksilöidyn kirjallisen suostumuksen perusteella. Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu esiopetuksessa huoltajan suostumukseen. Asiantuntijaryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 19 § 3 mom. ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 26 § 3 mom.).

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon prosessi

Kuva 4. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon prosessi.

Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus ja toivomukset otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Opiskeluhooltotyö järjestetään niin, että lapsi voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä niitä ohjaavan lainsäädännön mukaan.

Monialaisen asiantuntijaryhmän palaverista kirjataan opiskeluhohtokertomus lapsen Wilma-asiakirjoihin omalle välilehdelle. Opiskeluhoollollisia huomioita ei kirjata lapsen esiopetussuunnitelmaan tai muihin pedagogisiin asiakirjoihin, sillä ne ovat salassa pidettävää tietoa. Opiskeluhohtokertomuksen kirjaamisesta (Wilmaan) vastaa esiopettaja tai erityisopettaja.

Opiskeluhohtokertomukseen tulee kirjata seuraavat asiat:

- 1) nimi, henkilötunnus ja kotikunta sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
- 2) asian aihe, tausta ja vireillepanija;
- 3) tiedot asian käsittelystä monialaisen asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuvat henkilöt ja heidän asemansa;
- 4) suunnitelma toimenpiteistä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja niiden toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- 5) lasta koskeva välttämätön tieto liittyen opiskeluhoollossa toteutettuihin ja toteutettaviin toimenpiteisiin;
- 6) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammattinsa tai virka-asemansa.

Opiskeluhohtokertomus muodostuu aikajärjestyksessä, palaverikohtaisesti laadituista erillisistä muistioista. Tämän tarkoituksena on turvata, että opiskeluhoollon tarpeen selvittäminen ja sen pohjalta toteutetut toimenpiteet ja niiden perusteet tulee dokumentoitua asianmukaisesti. Lisäksi kaikkien osapuolten, erityisesti lapsen, mutta myös työntekijöiden oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, että tiedot säilyvät tallennettuina ja muuttumattomina, myös mahdollisten tulevaisuudessa toteutettavien selvitysten ja toimenpiteiden taustatiedoksi. Opiskeluhohtokertomukseen kirjataan käsitellyn aiheen lisäksi tilanteen seuranta tai tiedonsiirto kouluun. Huoltajan kanssa sovitaan kirjauksen lukuoikeuden määrittelystä.

Opetuksen järjestäjä rekisterinpitäjänä ylläpitää monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoollon rekisteriä (opiskeluhohtorekisteri) ja vastaa opiskelijarekisteriin kuuluvien henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä. Rekisteriin tallennetaan monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa laadittavat opiskeluhohtokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat. Opiskeluhohtokertomus tallennetaan Wilmaan. Lomaketta ei tulosteta eikä muuta opiskeluhoollon rekisteriä muodosteta. Rekisterinpitäjä on nimennyt rekisterille vastuuhenkilöksi sivistysjohtajan. Vastuuhenkilö määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettaviin tietoihin. Tietopyyntö tähän Wilman rekisteriin tehdään Suomi.Fi-palvelun kautta.

Oppilas- ja opiskeluhohtolain 23§ mukaan lapsen yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja

luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille tai päiväkodin johtajalle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot (Perusopetuslaki 1288/2013 40 § 2 mom.).

Kun lapsi siirtyy toiseen esiopetusyksikköön tai kouluun, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013 23 § 3 mom.). Laukaassa yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä toiminut opiskeluhoollon työntekijä vastaa opiskeluhoollollisen tiedon siirrosta huoltajien luvalla kouluun tai lapsen vaihtaessa ryhmää uuteen esiopetuspaikkaan.

Opiskeluhoollon toimijat kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhoollotyön lakien säätämällä tavalla lapsen potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin tai vastaavaan asiakasrekisteriin. Näiden Keski-Suomen hyvinvointialueen työntekijöiden asiakasrekistereiden rekisterinpitäjänä toimii palvelun järjestävä hyvinvointialue.

5.3 Lapsen erityisruokavalio, sairauden hoito ja lääkitys

Erityisruokavalioihin liittyvistä asioista sovitaan huoltajan ja esiopetuksen henkilöstön välillä. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä terveydenhuollon kanssa. Kun terveydelliset syyt edellyttävät erityisruokavalion noudattamista, sen tulee perustua lääkärin tai ravitsemusterapeutin todistukseen. Maidottomuudesta tarvitaan ruokapalveluihin todistus. Todistusta ei edellytetä laktoosittoman tai kasvisruokavalion saamiseksi. Lasten vegaaniruokavalio edellyttää ruokavalio-ohjausta.

Laukaassa käytäntönä on, että ruoka-allergian vuoksi erityisruokavalio toteutetaan, jos ruoka-aineesta voi aiheutua vakavia oireita tai jos vältettävä ruoka-aine on ravitsemuksellisesti keskeinen. Lieviä oireita (esim. suun kutina, lievä iho-oire) aiheuttava ruoka-allergia ei ole edellytys erityisruokavaliolle, vaan oireita aiheuttavia ruoka-aineita käytetään oireiden sallimissa määrin. Lieviä oireita aiheuttavan ruoka-aineen voi siirtää lautasen sivuun tai syödä ko. ruoka-ainetta itselle sopivan määrän.

Erityisruokavalioiden ilmoittamisen lomake löytyy Laukaan kunnan nettisivuilta ruokapalveluiden alta <https://www.laukaa.fi/asukkaat/kasvatus-ja-opetus/opetuksen-ja-varhaiskasvatuksen-palvelut/ruokailu-ja-erityisruokavaliot/>. Huoltaja täyttää lomakkeen ja toimittaa sen suoraan esiopetukseen / kouluun. Huoltajan vastuulla on ilmoittaa ruokavaliossa tapahtuvat muutokset lapsen esiopetukseen / opettajalle, josta tieto siirtyy ruokapalveluun.

Sairauden vaatima esiopetuspäivän aikainen hoito, mm. lääkityksen järjestäminen, suunnitellaan tapauskohtaisesti. Lapsen lääkehoidosta ja sen informoinnista huolehtii huoltaja ja tekee siitä kirjallisen lääkehoitosopimuksen esiopetuksen kanssa. Päivänaikaisesta lääkityksestä huoltaja informoi henkilöstöä (esim. astmalääkitys) ja jos sairaudenhoito vaatii henkilöstön kouluttautumista, sairautta hoitava taho ja huoltaja huolehtivat tarvittavasta koulutuksesta, terveydenhoitaja voi olla tässä apuna.

Oikeus esiopetukseen kuuluu myös sairaalahoidossa oleville lapsille. Perusopetuslain 4a§ mukaan erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa (lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitettuna) esiopetuksen järjestämispaikassa. Sairalahoidossa olevan lapsen tilanteesta asiaa selvitetään ja yksilökohtaisista ratkaisuista sovitaan yhdessä moniammatillisesti terveydenhuollon hoitavan tahon, lapsen huoltajan, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhoollon ammattilaisten kanssa.

6. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPISKELUHUOLLOSSA

Opiskeluhoolto on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ja opiskeluhoolltopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Monialainen yhteistyö opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti **opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä**.

Opiskeluhoollon suunnittelussa ja arvioinnissa yhteistyötä tehdään monialaisesti esiopetuksen henkilöstön, lasten ja perheiden sekä opiskeluhoollon palveluiden välillä. Lisäksi yhteistyöhön osallistuvat lasten mielenterveys- ja perheneuvolapalveluiden, terveydenhuollon sekä sosiaalitoimen työntekijöitä. Lasten, nuorten ja perheiden tukipalveluita tuottavia tahoja ja heidän työnkuvaansa on kuvattu opetuksen järjestäjän opiskeluhoolltosuunnitelmassa.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä **lapsen ja huoltajien kanssa**. Osallisuus on työtä ohjaava periaate, jonka mukaan lapsella ja hänen huoltajillaan on oikeus saada tietoa ja päästä vaikuttamaan itseä koskeviin asioihin ja päätöksentekoon. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennaltaehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsikohtaisissa keskusteluissa huoltajan kanssa keskustellaan lapsen hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä tarpeista, toiveista ja mahdollisista toimenpiteistä. Huoltajan näkemystä kuunnellaan ja arvostetaan. Opiskeluhoollon palvelut ja lapsikohtainen yhteistyö opiskeluhoollon palveluiden työntekijöiden kanssa perustuvat huoltajan suostumukseen.

Lasta kuullaan häntä koskevissa asioissa ikä ja kehitysvaihe huomioiden, yleensä huoltaja edustaa lasta opiskeluhoollon liittyvissä asioissa. Lapsi osallistuu häntä koskeviin tapaamisiin silloin, kun se lapsen tilanteesta on tarkoituksenmukaista. Lasten mielipiteitä ja ajatuksia selvitetään arjessa mm. havainnoimalla lasten ja ryhmän toimintaa, ja ryhmässä esille nousevia ilmiöitä.

Lapsen tuen tarpeen osalta tehdään monialaista yhteistyötä myös opiskeluhoillon palveluiden kanssa esim. kutsumalla lapsen tarpeen mukaiset työntekijät mukaan esiopetuskeskusteluun tai muuhun yhteistyöpalaveriin. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen toimintatavat ja vastuut kuvaillaan tarkemmin Laukaan esiopetussuunnitelmassa.

Keväällä esiopetuksesta **siirretään opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot lapsen tulevaan kouluun** ja suunnitellaan tuen toteuttamista koulussa. Palaveriin osallistuvat aina tilanteen ja tarpeen mukaan ne esiopetuksen ja koulun puolella toimivat ammattilaiset, joiden näkemystä ja osaamista tarvitaan kunkin lapsen asianmukaisen ja hänen tarpeitaan vastaavan koulupolun suunnittelussa. Tarvittaessa, mikäli yksilökohtaisen opiskeluhoillon palveluita on aloitettu esiopetusvuoden aikana työskentelyssä lapsen asioissa, tai ajatellaan, että opiskeluhoollollinen tuen tarve jatkuu koulun alkaessa, palaveriin kutsutaan asiasta ja aiheesta riippuen tarvittava opiskeluhoillon palveluiden työntekijä mukaan.

7. SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA, HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ KRIISI- JA TURVALLISUUSUUNNITELMAT

Lapsella on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista esiopetusyksiköiden kanssa. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilöstön turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa.

Laukaassa on kunnan esi- ja perusopetuksen yhteinen [suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä](#) ja päivitetty suunnitelma on hyväksytty Laukaan kunnan sivistyslautakunnassa 11.6.2024, ja se on osa opetuksenjärjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaa. Suunnitelma löytyy Laukaan peda.net-sivulta ja siitä tiedotetaan huoltajia lukuvuosittain. Jokainen esiopetusyksikkö tekee omaan lukuvuosisuunnitelmaansa tarvittavat lisäykset ja tarkennukset. Opetushenkilöstölle on koottu tarkemmat ohjeistukset ja tukimateriaalit aiheeseen liittyen Peda.net-sivuille (Esiopettajat – Kiusaamisen vastainen työ). Lisätietoa kiusaamiseen liittyen ja tilanteiden selvittelyyn löytyy Opetushallituksen sivustolta [Ei kaikelle väkivallalle](#). Ilmoitusvelvollisuus lapseen kohdistuvasta väkivallasta on kuvattu [Lastensuojelun käsikirjassa](#).

Esiopetuksessa kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltatilanteiden osapuolina olevilla lapsilla on oikeus tarvitsemiinsa opiskeluhoillon palveluihin. Huoltajan suostumuksella kiusaamistilanteen aiheuttamaa opiskeluhoollollisen tuen tarvetta voidaan käsitellä tapauskohtaisesti koottavassa yksilökohtaisessa, monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Opetuksen järjestäjä on laatinut sekä kouluihin että varhaiskasvatukseen **kriisisuunnitelman**, jossa kuvataan ennaltaehkäisy äkillisissä kriiseissä, uhkissa ja vaaratilanteissa sekä niihin varautuminen, toimintatavat ja toimintavalmiuksien harjoittelu. Sen laatimisessa tehdään yhteistyötä myös

pelastustoimen ja poliisin sekä muiden paikallisten kriisitoiminnasta vastaavien tahojen kanssa. Esiopetuksen henkilöstöä ja opiskeluhooltopalvelujen työntekijöitä perehdytetään toimintatapoihin erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa sekä huolehditaan tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä. Koulujen esiopetusryhmät noudattavat koulukohtaisia kriisisuunnitelmia. Päiväkotien esiopetusryhmät noudattava varhaiskasvatuksen kriisi- ja turvallisuussuunnitelmia sekä niiden yksikkökohtaisia tarkennuksia.

8. LIITE

Kuva Laukaan esiopetuksen opiskeluhoollon kokonaisuudesta

